

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarate de către Mîndru Leonid, reprezentat de avocatul Serbușca Victor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mîndru Leonid împotriva Elenei Mîndru cu privire la evacuarea forțată și la cererea reconvențională depusă de Mîndru Elena împotriva lui Mîndru Leonid cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și partajarea averii proprietate comună în devălmășie a soților și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea avocatului Serbușca Victor în interesele lui Mîndru Leonid, privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de avocatul Serbușca Victor în interesele lui Mîndru Leonid,

c o n s t a t ă :

La 20 decembrie 2016, Mîndru Leonid a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Mîndru cu privire la evacuarea forțată.

În motivarea acțiunii a invocat că în urma încheierii căsătoriei cu Mîndru Elena la 03 iulie 2003, ultima s-a mutat cu traiul în casa de locuit individuală situată în satul Rădoaia, raionul Sîngerei, ce-i aparține lui cu drept de proprietate.

Prin hotărârea Judecătoriei Sîngerei din noiembrie 2016, căsătoria încheiată cu Mîndru Elena a fost desfăcută.

Prin urmare, întrucât Mîndru Elena nu mai este membru al familiei sale, iar el dorește să-și întemeieze o nouă familie consideră că Mîndru Elena urmează să fie evacuată din casa de locuit individuală situată în satul Rădoaia, raionul Sîngerei.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. 101 din Codul cu privire la locuințe și art. 321 din Codul civil.

Solicită, evacuarea Elenei Mîndru din casa de locuit individuală din satul Rădoaia, raionul Sîngerei, care-i aparține cu drept de proprietate.

La 24 ianuarie 2017, Mîndru Elena a depus cerere reconvențională împotriva lui Mîndru Leonid cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și partajarea averii, proprietate comună în devălmășie a soților și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 17-18).

În motivarea cererii reconvenționale Mîndru Elena a invocat că în timpul căsătoriei cu Mîndru Leonid au construit din sursele financiare proprii, casa de locuit individuală și construcțiile auxiliare parte componentă a acesteia.

Menționează că de fapt a început a concubina cu pârâtul la 03 iunie 2003, iar căsătoria au înregistrat-o la 03 iulie 2003, pe când casa de locuit individuală a fost doar ridicată din blocuri de calcar, cu instalarea acoperișului, geamurilor și ușilor.

Precizează că în perioada căsătoriei, din surse financiare proprii, împreună cu pârâtul, au procurat materiale de construcții, au schimbat geamurile și ușile, au tencuit pereții exteriori și interiori din casa de locuit în vederea finisării acesteia și au efectuat reconstrucții capitale. Totodată, au construit un sarai și un garaj, pe o suprafață de 100 m.p., un beci din piatră și gard, precum și au instalat un carcas metalic pentru vie.

Astfel, consideră că este proprietara a $\frac{1}{2}$ din averea agonisită în timpul căsătoriei cu Mîndru Leonid, deoarece dreptul de proprietate asupra casei de locuit și construcțiilor auxiliare au fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile în perioada căsătoriei.

Solicită Mîndru Elena, recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit, sarai, garaj, beci, cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX bunurilor imobile situate în satul Rădoaia, raionul Sîngerei, partajarea averii, proprietate comună în devălmășie inclusiv a terenului agricol cu suprafața de 0,1036 ha cu nr. cadastral XXXXX cu atribuirea a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte pentru fiecare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți (sediul Sîngerei) din 28 iunie 2017, acțiunea inițială a fost respinsă, iar acțiunea reconvențională a fost admisă parțial fiind partajat conform variantei nr. 1 din Raportul de constatare a specialistului nr.10 din 01 martie 2017, bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX și terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX situat în raionul Sîngerei, satul Rădoaia, proprietatea lui Mîndru Leonid și determinat dreptul de proprietate după cum urmează: - lui Mîndru Leonid $\frac{1}{2}$ cotă-parte, și anume, încăperile cu suprafața totală de 36,5 m. p din casa de locuit lit. A (încăperea nr. 4 – 13,3 m. p, încăperea nr. 5 – 8,7 m.p., încăperea nr. 6 – 14,5 m.p.), terasa lit. a și $\frac{1}{2}$ din terenul aferent casei cu S – 0,01036 ha, costul total al acestei părți de 180 303,50 lei și Elenei Mîndru $\frac{1}{2}$ cotă-parte, și anume, încăperile cu suprafața totală de 35,8 m. p din casa de locuit lit. A (încăperea nr. 1 – 8,0 m. p, încăperea nr. 2 – 17,5 m.p., încăperea nr. 3 – 10,3 m.p.) și $\frac{1}{2}$ din terenul aferent casei cu S – 0,01036 ha, costul total al acestei părți de 164 239,50 lei. Totodată a fost pus în sarcina lui Mîndru Leonid înzidirea golului din ușă ce duce din încăperea nr. 1 în încăperea nr. 6, din încăperea nr. 5 în încăperea nr. 2, din încăperea nr. 4 în încăperea nr. 3 și în sarcina Elenei Mîndru Elena perforarea golului din ușă din încăperea nr. 3 în încăperea nr. 2 și din încăperea nr. 1 în încăperea nr. 2. La fel a fost încasat din contul lui Mîndru Leonid în beneficiul Elenei Mîndru cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7 200 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5 409.10 lei și de la Mîndru Elena în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 327 lei.

La 26 iulie 2017 avocatul Serbușca Victor în interesele lui Mîndru Leonid a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea apelului casarea hotărârii contestate cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f. d. 148-150).

Concomitent prin cerere separată avocatul Serbușca Victor în interesele lui Mîndru Leonid a depus o cerere prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, anexând probe în acest sens, invocând situația materială precară, ținând cont că este pensionar, invalid grupa III-a și nu este încadrat în câmpul muncii, precum și starea de sănătate nesatisfăcătoare (f. d. 153).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017, a fost respinsă respins cererea avocatului Serbușca Victor în interesele lui Mîndru Leonid, privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelant, fiind acordat termen apelantului până la 26 septembrie 2017 ora 09.00 pentru achitarea taxa de stat în mărime de 6 452, 20 lei și explicat că în cazul în care în termenul stabilit nu v-a înlătura neînlăturării neajunsurile menționate cererea de apel, va fi restituită. (f. d. 162-163)

La 21 septembrie 2017, Mîndru Leonid, reprezentat de avocatul Serbușca Victor a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de scutire a plății taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că în susținerea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat au fost prezentate probe plauzibile în vederea admiterii scutirii de la plata taxei de stat, având în vedere că a fost achitată taxa de stat în mărime de 1 300 lei.

Mai mult, la depunerea cererii de apel nu a fost încadrat în câmpul muncii, iar ulterior a anexat o recipisă scrisă personal de el, prin care dânsul dispune de un salariu în mărime de 30 000 ruble rusești și nu 500 dolari SUA.

Consideră că instanța de apel nejustificat a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și a examinat cererea respectivă în lipsa dânsului.

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă din Avizul de recepție CN 07 din 08 septembrie 2017, copia încheierii instanței de apel din 05 septembrie 2017, a fost recepționată de Mîndru Leonid la data de 14 septembrie 2017 (f. d. 163).

În consecință la caz se constată că recurentul Mîndru Leonid s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 21 septembrie 2017 împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017, în termen.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de Mîndru Leonid, reprezentat de avocatul Serbușca Victor, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017 din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea primei instanțe.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din actele cauzei s-a constatat că, reclamantul-intimat, Mîndru Leonid a achitat taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 150 lei (f. d. 3), iar Mîndru Elena la depunerea acțiunii reconvenționale a achitat taxa de stat în mărime de 1 500 lei (f.d 19)

Judecătoria Bălți (sediul Sîngerei), prin hotărârea din 28 iunie 2017, a respins cererea de chemare în judecată depusă de Mîndru Leonid și a admis parțial cererea reconvențională depusă de Mîndru Elena, încasând de la Mîndru Leonid în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 5 409.10 lei și de la Mîndru Elena în mărime de 3 327 lei.

La fel, actele cauzei denotă că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017, s-a respins cererea avocatului Serbușca Victor în interesele lui Mîndru Leonid, privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, acordându-i-se apelantului termen până la 26 septembrie 2017 ora 09:00, pentru achitarea taxei de stat în mărime de 6 452.20 lei. Totodată, s-a explicat că în caz dacă nu va înlătura neajunsurile menționate, cererea de apel va fi restituită fără examinare (f.d. 162-163).

Reține instanța de recurs că, Mîndru Leonid la 25 iulie 2017 a achitat cu titlu de taxă de stat, suma de 1 300 lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr. 1, pe care la anexat la cererea de apel. (f.d. 151)

Ulterior, prin cererea din 26 iulie 2017, Mîndru Leonid a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând situația materială precară, ținând cont că este pensionar, invalid grupa III-a și nu este încadrat în câmpul muncii, precum și starea de sănătate nesatisfăcătoare.

Potrivit dispozițiilor art. 84 și 85 alin. (4) CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017 în raport cu argumentele formulate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și

de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art.85 alin.(4) CPC pentru scutirea lui Mîndru Leonid de la plata taxei de stat la depunerea apelului, deoarece însăși recurentul, Mîndru Leonid a anexat la cererea de recurs o recipisă semnată și datată cu 19 septembrie 2017 (f. d. 176), prin care confirmă că, dânsul activează în Federația Rusă, orașul Moscova și dispune aproximativ de un venit în mărime de 30 000 ruble rusești, echivalentul a 8 904 lei moldovenești, potrivit cursului oficial a BNM, fapt din care rezultă disponibilitatea financiară de a suporta și a achita costurile respective.

Într-adevăr, la cerere au fost anexate legitimația de pensionar nr.065336 și concluzia medicală din 18 septembrie 2017 că dispune de un grad de dizabilitate fără termen, acordat la 12 iulie 1984 (f.d. 177-178), însă recurentul nu a prezentat probe privind existența sau inexistența mijloace financiare și/sau alte înscrisuri care ar permite instanței de recurs să evalueze în ansamblu starea financiară a recurentului.

Astfel, nu este întemeiată și se respinge alegația recurentului expusă întru susținerea poziției că, la cerere au fost anexate, probe care confirmă argumentele invocate referitor la imposibilitatea achitării plății taxei de stat, din motiv că materialele cauzei denotă contrariul.

În asemenea împrejurări, instanța de recurs, prin prisma prevederilor art. 368 alin. (1) CPC, reține că instanța de apel întemeiat a dispus, prin încheierea din 05 septembrie 2017 de a respinge cererea lui Mîndru Leonid prin intermediul reprezentantului, avocatul Serbușca Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, acordându-i ultimului termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că în situația din speță, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională ori, CEDO, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975.*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Belletvs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 §1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea

justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

În consecință, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat la care a fost obligat recurentul să achite nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, instanța de apel a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Mîndru Leonid, reprezentat de avocatul Serbușca Victor.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mîndru Leonid împotriva Elenei Mîndru cu privire la evacuarea forțată și la cererea reconvențională depusă de Mîndru Elena împotriva lui Mîndru Leonid cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și partajarea averii proprietate comună în devălmășie a soților și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva